

STAATSSCHULD LOOPT VERDER OP

Duidelijk is dat de beleidsvoorstellen die de twee partijen tot nu toe hebben gedaan, het grootste economische probleem voor de Verenigde Staten niet zullen oplossen: de torenhoge staatsschuld. Naast belastingverlagingen en het verduurzamingspakket, de *Inflation Reduction Act*, is vooral de coronapandemie er debet aan dat die hard is opgelopen – onder Trump met 40 procent en onder Biden tot nu toe met 26 procent. Daarmee staat de federale schuld nu op het indrukwekkende bedrag van 35.500 miljard dollar.

De Republikeinen hebben zichzelf decennialang neergezet als *fiscal hawks*, die er alles aan doen de schuld niet te ver te laten oplopen. Dat was altijd al een gelegenheidsargument, gezien het feit dat de staatsschuld in de VS harder opliep tijdens Republikeinse presidentschappen dan onder Democratische leiders. Toch hield de retoriek over het verantwoordelijke begrotingsbeleid de staatsuitgaven wel altijd in toom. De grote uitgaven die Trump voorstaat, en het feit dat er vrijwel niet meer over dit thema gesproken wordt binnen de *Grand Old Party*, laten zien dat het thema binnen de huidige Republikeinse partij niet meer op de voorgrond staat. Een analyse van zakenbank Piper Sandler wijst uit dat de voorgestelde maatregelen van zowel Harris als Trump voor zo'n 4.000 miljard aan extra staatsschuld zullen zorgen.

Dat terwijl de Amerikaanse begroting laat zien dat het voor de VS steeds kostbaarder wordt om zo veel schuld te hebben. Vorig jaar waren de rentebetalingen die de federale overheid deed al goed voor 9,7 procent van de overheidsuitgaven. Het Amerikaanse begrotingstekort zal in het huidige jaar uitkomen op circa 7 procent, waarmee de totale federale schuld uitkomt boven de 100 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Bij onveranderd beleid loopt dat op tot 122 procent van het bbp

in 2035 (ter vergelijking: Nederland kwam in 2023 uit op een schuld van 46,5 procent van het bbp).

DEFENSIEBUDGET

Zolang obligatiebeleggers dat hoge tekort accepteren, loopt de VS met zijn hoge schulden niet direct het risico op Griekse toestanden. Maar tegelijkertijd ontstaat er wel een probleem met de bekostiging van die enorme schuld. Dit jaar zullen rentebetalingen 13 procent van de Amerikaanse overheidsuitgaven zijn, een bedrag van zo'n 1.000 miljard dollar. Dat is ongeveer evenveel als wat Amerika voor zijn defensieapparaat betaalt.

Een oplossing is niet in zicht, aangezien het substantieel verhogen van de belastingen politiek onhaalbaar lijkt. Het verlagen van de uitgaven is ondertussen ook geen sinecure: de rentebetalingen, defensie en sociale zekerheid zijn samen al goed voor driekwart van de Amerikaanse federale begroting. Daarop bezuinigen lijkt politiek onhaalbaar. Bij het resterende kwart, verspreid over een keur aan posten, is niet genoeg te halen.

Terwijl er op die manier al een groot financieel probleem ontstaat voor de Amerikaanse overheid, doemt nog een ander probleem op, namelijk op het gebied van sociale zaken. Zowel bij Medicare, het zorgstelsel voor gepensioneerde Amerikanen, als Social Security, het vangnet voor ouderen zonder pensioen, dreigen grote tekorten.

Nu al zijn de uitgaven aan Medicare goed voor een kleine 17 procent van de federale begroting, maar dat dreigt verder op te lopen door de vergrijzing en door dure medische innovaties. Als er aan de inkomstenkant niets verandert, zijn de fondsen waaruit Medicare gefinancierd wordt in 2036 leeg, zo luidt de recentste voorspelling. Bij Social Security, goed voor ruim 15 procent van de begroting, zou in 2033 het geld al op kunnen zijn, zo schat de Congressional Budget Office. De fondsen waaruit dat wordt betaald, zijn al een paar

**VORIG JAAR
WAREN
DE RENTE-
BETALINGEN
DIE DE
FEDERALE
OVERHEID
DEED AL
GOED VOOR
9,7 PROCENT
VAN DE
OVERHEIDS-
UITGAVEN**

keer aangevuld, maar een structurele oplossing staat niet op de politieke agenda.

BODEM VAN DE SCHATKIST

Het begrotingstekort mag dan wel geen thema zijn in de verkiezingscampagnes, het onderwerp zal zich al in de wittebroodsweken aan de nieuwe president opdringen. Begin 2025 moet het Congres namelijk weer akkoord gaan met het verhogen van het schuldplafond, de limiet op het uitgeven van nieuwe schulden. Sinds het begin van deze eeuw zorgt het naderen van die grens voor grote stress op de financiële markten, omdat Democraten en Republikeinen de naderende deadlines gebruiken om elkaar in de onderhandelingen steeds weer het vuur aan de schenen te leggen. Ook het